

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพองค์การ ความผูกพันต่อองค์การ และปัจจัย สภาพองค์การที่ส่งผลกระทบต่อความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานประจำสถานีตำรวจภูธร ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 จำนวน 8 จังหวัด คือ จังหวัด จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตรัง นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว จำนวนทั้งสิ้น 11,547 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) จากประชากรที่เป็นข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานประจำสถานีตำรวจภูธร ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 จำแนกตามระดับของสถานีตำรวจ ในแต่ละจังหวัด ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 372 คน โดยใช้เกณฑ์กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางสุ่มตัวอย่างของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง สุ่มจากข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานประจำสถานีตำรวจภูธร ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 โดยจำแนกตามระดับของสถานีตำรวจตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 แบ่งจำนวนประชากรตามระดับของสถานีดำรง ได้เป็นกลุ่มย่อย คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของเครชีและมอร์แกน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 11,547 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 372 คน

2.2 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อย โดยใช้สัดส่วนจากประชากรต่อกลุ่มตัวอย่าง $11,547 : 372$ ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อย ดังตาราง 1

2.3 สุ่มข้าราชการตำรวจแต่ละกลุ่มย่อยตามขนาดที่คำนวณได้

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าจำแนกตามระดับของสถานีดำรง

ระดับสถานี จังหวัด	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผกก.เป็น หัวหน้า	รอง ผกก. ลงมา เป็น หัวหน้า	รวม	ผกก.เป็น หัวหน้า	รอง ผกก.ลงมา เป็นหัวหน้า	รวม
จันทบุรี	959	619	1,578	33	21	54
ฉะเชิงเทรา	1,106	433	1,537	37	14	51
ชลบุรี	2,247	493	2,740	57	14	71
ตราด	593	430	1,023	25	15	40
นครนายก	532	119	651	17	5	22
ปราจีนบุรี	709	412	1,121	19	13	32
ระยอง	1,140	443	1,583	41	12	53
สระแก้ว	722	590	1,312	29	20	49
รวม	8,008	3,539	11,547	258	114	372

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่รวบรวมข้อมูลจากข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 2 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับของสถานีดำรงและระดับชั้นยศ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพองค์การ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนา มาจากแบบวัดสุขภาพองค์การ (Organizational Health Inventory หรือ OHI) ของ ฮอย และ เฟลด์แมน (Hoy & Feldman, 1987, citing Hoy & Forsyth, 1986, p. 161) ซึ่งใช้วัดมิติ สุขภาพองค์การใน 7 ด้าน ได้แก่ ความเข้มแข็งของสถาบัน อิทธิพลของผู้บริหาร การบริหาร แบบมิตรสัมพันธ์ การบริหารแบบกิจสัมพันธ์ การสนับสนุนทรัพยากร ขวัญของผู้ปฏิบัติงาน และการเน้นวิชาการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดย เรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบวัดความผูกพันต่อองค์กร เป็นแบบสอบถามที่มุ่งวัดระดับความผูกพัน ต่อองค์กรของข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแบบสอบถาม ของ พ.ต.ท.ไพศาล สุวรรณธาดา (2542) ที่ได้พัฒนามาจากแบบวัดความผูกพันต่อองค์กรของ คุกและคณะ (Cook et al., 1981) ซึ่งใช้วัดความผูกพันต่อองค์กรใน 3 ด้าน ได้แก่ การแสดงตน ความเกี่ยวข้องกันกับองค์กร ความภักดีต่อองค์กร ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบสอบถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ใน กรณีที่ข้อความในข้อใดของแบบสอบถามเป็นนิเสธ ให้คะแนนกลับกัน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพองค์การ และความผูกพัน ต่อองค์กร จากเอกสาร ตำราทั้งในและต่างประเทศ
2. กำหนดขอบเขตการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งเป็นปัจจัยชีวสังคมกับสุขภาพองค์การ จากแนวคิดของ ฮอย และเฟลด์แมน (Hoy & Feldman, 1987) และความผูกพันต่อองค์กรจาก แนวคิดของ บุคานัน (Buchanan II, 1974) ตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- 2.1.1 ระดับของสถานีดำรวจ
- 2.1.2 ระดับชั้นยศ

2.2 ตัวแปรตาม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 2.2.1 สุขภาพองค์การ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่
 - 2.2.1.1 ความเข้มแข็งขององค์การ
 - 2.2.1.2 อิทธิพลของผู้บริหาร
 - 2.2.1.3 การบริหารแบบมิตรสัมพันธ์

2.2.1.4 การบริหารแบบกิจสัมพันธ์

2.2.1.5 การสนับสนุนทางทรัพยากร

2.2.1.6 ขวัญในการปฏิบัติงาน

2.2.1.7 การเน้นวิชาการ

2.2.2 ความผูกพันต่อองค์การ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

2.2.2.1 การแสดงตน

2.2.2.2 ความเกี่ยวข้องกับองค์การ

2.2.2.3 ความภักดีต่อองค์การ

3. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมดมาสร้างแบบสอบถามปัจจัยชีวิตสังคม สุขภาพองค์การและความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แยกออกเป็น การหาความเที่ยงตรง การทดสอบค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น

1. ความเที่ยงตรง (validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นดำเนินการดังนี้

1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ต่อประธาน และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไข และปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

1.2.1 ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.2 ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.3 พ.ต.อ.มณฑล เงินวัฒนะ ผู้กำกับการ 2 กองบังคับการอำนวยการ ตำรวจภูธรภาค 2

1.2.4 พ.ต.ท.ณรัชต์ เสวคนันท์ รองผู้กำกับการป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองชลบุรี

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) และความเชื่อมั่น (reliability) การหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 แบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนี้ นำไปทดลองใช้กับข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิธีหาความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (item-total correlation) ปรากฏว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพองค์การมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .27 - .77 และแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .27 - .71

2.2 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากข้อ 2.1 มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพองค์การมีค่าความเชื่อมั่น .96 และแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การมีค่าความเชื่อมั่น .86

การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาไปถึงผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้กำกับการ รองผู้กำกับการ สารวัตร หรือรองสารวัตร ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธร เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและนัดหมายกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะไปเก็บข้อมูล

1.3 ผู้วิจัยได้ออกไปเก็บข้อมูลตามสถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ ตามที่ได้นัดหมายไว้ และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 372 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ถูกต้อง

2. การจัดกระทำข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามมาลงรหัสให้คะแนน ตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และประมวลผลโดยโปรแกรม SPSS for windows version 7.5

2.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพองค์การของสถานีดำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 ทั้ง 7 ด้าน ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (Best & Kahn, 1993, p. 247) ได้กำหนดคะแนนดังนี้

มากที่สุด ให้	5 คะแนน
มาก ให้	4 คะแนน
ปานกลาง ให้	3 คะแนน
น้อย ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด ให้	1 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับสภาพองค์การของสถานีดำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 โดยเอาค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) เป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง	องค์การมีสภาพอยู่ในระดับอ่อนแอมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง	องค์การมีสภาพอยู่ในระดับอ่อนแอ
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง	องค์การมีสภาพอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง	องค์การมีสภาพอยู่ในระดับแข็งแรง
คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง	องค์การมีสภาพอยู่ในระดับแข็งแรงมาก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (Best & Kahn, 1993, p. 247) ได้กำหนดคะแนน ดังนี้

มากที่สุด ให้	5 คะแนน
มาก ให้	4 คะแนน
ปานกลาง ให้	3 คะแนน
น้อย ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด ให้	1 คะแนน

ยกเว้นข้อคำถาม ข้อที่ 2, 5, 9, 11, 12, 15 ได้กำหนดคะแนน ดังนี้

มากที่สุด ให้	1 คะแนน
มาก ให้	2 คะแนน

ปานกลาง ให้ 3 คะแนน

น้อย ให้ 4 คะแนน

น้อยที่สุด ให้ 5 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับความผูกพันต่อองค์กร โดยเอาคะแนนเฉลี่ย (mean) เป็นตัวชี้วัดโดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for windows version 7.5 โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การหาระดับสภาพองค์การและระดับความผูกพันต่อองค์กร การวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ คือ การหาคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ มีดังนี้

2.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “สภาพองค์การของสถานีดารว ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 จำแนกตามระดับของสถานีดารว และระดับชั้นยศ มีความแตกต่างกัน” การวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ คือ *t-test*

2.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 จำแนกตามระดับของสถานีดารวและระดับชั้นยศ มีความแตกต่างกัน” การวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ คือ *t-test*

2.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 “ตัวแปรสภาพองค์การของสถานีดารว สามารถพยากรณ์ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2” การวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression)